

Figur 1. Talgoxar som tagit sig in i stationen under vintern där de ätit solrosfrön för-
anledde en stor vårstädning av ringmärkningskrubben. Foto: William Velmala.

Valsörarnas biologiska station – verksamhetsberättelse för år 2021

NICLAS FRITZÉN & JAN HÄGG

Året 2021 utgjorde Valsörarnas biologiska stations 56:e verksamhetsår. Trots att hela säsongen återigen präglades av coronapandemin kunde vi genomföra större delen av verksamheten enligt planerna.

I verksamhetsberättelsen presenteras utfört arbete samt en del resultat i kort-
het, medan större sammanställningar publiceras separat. Verksamheten inleddes den
5 april då man med båt äntligen kunde ta sig ut från Vikarskat för att sedan kryssa
mellan isflak för att slutligen landstiga på iskanten vid Norderstörs sund. Statio-
nen stängdes för vintern den 1 november. Totala antalet bemanningsdagar var re-
kordmånga, hela 179 fördelat på ca 69 personer. Som stationschef fungerade Niclas
Fritzén, som år 2021 tillbringade 62 dagar på Valsörarna, och till Valsörskommittén
hörde därtill Jan Hägg, Tuija Warén, Gunnar Stara, Ralf Wistbacka, Aurelia Råd-

ström och Torgny Backman. Kommittén fungerade på ideell basis medan stationschefen avlönades på deltid motsvarande två månadsverken. Båttransporterna sköttes med stationschefens egen båt eller lokala skeppare. Verksamheten finansierades genom bidrag av Svensk-Österbottiska Samfundet, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten, Svenska litteratursällskapet och BirdLife Finland. Biologiska stationen framför ett stort och varmt tack till alla finansierare, till dem som utfört den vetenskapliga verksamheten, till talkoarbetare och alla andra medarbetare samt till Björkö delägarlag på vars marker verksamheten på Valsörarna utförs.

Fågelstationsverksamheten

Stationen fungerar även som officiell fågelstation. Till fågelstationsverksamheten räknas traditionellt flyttfågel- och annan fågelobservationsverksamhet samt ringmärkning, men även den regelbundet återkommande karteringen av häckande skärgårdsfåglar (se nedan samt skild artikel i *OA-Natur*; samt längre opublicerad rapport). En utförligare rapport över fågelstationsverksamheten har författats av Jan Hägg (Valassaarten lintuasema – Miehitys ja havainnot 2021, endast på finska) och finns att nedladdas via OA:s internetsida (www.oa.fi/rappporter) där även skärgårdsfågelkarteringens längre rapport finns. Om man bortser från skärgårdsfågelkarteringen var fågelobservationsarbetet mindre omfattande än föregående år. På våren låg fokus på flyttfågeluppföljning och under ett par veckors tid även stationsringmärkning medan pärluggle- och stationsringmärkning dominerade på hösten. För fågelstationens del var bemanningsdagarna (vilka räknas utgående från ifyllda stationsblanketter) 85, d.v.s. färre än föregående år (125) som dock var ett rekordår. De personer som innehade flest bemanningsdagar gällande fågelstationsverksamhet var Tuija Warén (18 st.), Mikko Hänninen (16 st.) Mats Björklund (15 st.) och Leo Saarijärvi (15 st.). Fågelstationen bemannades av ca 34 personer under året, av vilka tre i första hand utförde skärgårdsfågelundersökningar. Totalt observerades 184 fågelarter under året, vilket är fler än långtidsmedeltalet 174. En av dessa, ägretthäger, utgjorde den första säkerställda artbestämningen av en vit häger på Valsörarna. Antalet ringmärkta fåglar uppgick till 1 305 (1 309) fördelat på 47 (44) olika arter (följårets siffror inom parentes), d.v.s. ungefär samma som föregående år. Majoriteten ringmärktes under höstperioden. De arter som det ringmärktes flest individer av var gråsiska (413), talgoxe (145), kungsfågel (108), rödhake (81) och pärluggla (56). Pilfink, vinterhämling och dvärgbeckasin blev nya ringmärkningsarter för stationen. Gällande återfynd av tidigare ringmärkta fåglar som kommit sta-

Tabell 1. Det senaste årets kontroll- och fynddata över fåglar som fångats på Valsörarna. Individer som både ringmärkts och återfångats på Valsörarna samma säsong listas inte. Arterna i systematisk ordning och kronologiskt enligt ringmärkningsdatum. Förkortningar : kv = kalenderår, ad = vuxen Vals = Valsörarna, DK= Danmark, SE = Sverige, Vb = Västerbotten.

Art	Ringm.dat.	Ålder	Ringm.plats. (ringmärkare)	Fynddag	Fyndplats (ringmärkare)	Avstånd
Silltrut	14.7.2003	1kv	Vals (R. Juvaste)	6.7.2021	Malax, Skvättan (M. Haapoja)	39
Tordmule	12.7.2013	1kv	Vals (P. Peura)	8.7.2020	Kotka, Vähä Eteläkari (P. Riivari)	476
Sparvuggla	16.9.2021	1kv	Korsholm (P. Peura)	21.9.2021	Vals (P. Peura)	26
Jorduggla	7.10.2020	1kv	Vals (I. Nousiainen)	25.8.2021	Kannus, Suikkola	150
Pärluggla	7.10.2015	1kv	Vals (I. Nousiainen)	16.9.2021	Karleby (S. Vikström)	114
Pärluggla	1.9.2020	1kv	Korsholm (P. Peura)	6.4.2021	Vals (W. Velmala)	26
Pärluggla	22.9.2020	1kv	Vals (T. Osala)	23.5.2021	Lappo (E. Korpimäki)	125
Pärluggla	10.10.2020	1kv	Vals (T. Warén)	6.9.2021	Holmön, Stora Fjäderägg, Vb, SE	45
Pärluggla	14.10.2020	2kv	Vals (T. Warén)	6.9.2021	Holmön, Stora Fjäderägg, Vb, SE	45
Pärluggla	10.8.2020	2kv	Tauvo (M. Tynjälä)	19.9.2021	Vals (T. Osala)	230
Pärluggla	6.9.2021	1kv	Suonenjoki (H. Kärkkäinen)	26.9.2021	Vals (T. Warén)	320
Pärluggla	18.9.2021	1kv	Korsholm (J. Pikkarainen)	19.9.2021	Vals (P. Peura)	29
Pärluggla	20.9.2021	2kv	Karleby (S. Vikström)	26.9.2021	Vals (T. Warén)	113
Pärluggla	21.9.2021	1kv	Vals (T. Osala)	27.9.2021	Korsholm (J. Pikkarainen)	29
Pärluggla	26.9.2021		Karleby (S. Vikström)	30.9.2021	Vals (T. Warén)	113
Pärluggla	28.9.2021	1kv	Karleby (S. Vikström)	12.10.2021	Vals (J. Hägg)	114
Kungsfågel	12.10.2021	1kv	Vals (I. Kreivi)	6.11.2021	Hangö fågelstation (S. Andrejeff)	412
Talgoxe	9.9.2020	1kv	Vals (I. Kreivi)	7.4.2021	Vals (N. Fritzen)	0
Talgoxe	9.9.2020	1kv	Vals (I. Kreivi)	7.4.2021	Vals (N. Fritzen)	0
Kråka	14.6.2013	1kv	Vals (J. Kannonlahti)	6.6.2016	Nordjylland, DK	956
Kråka	4.6.2020	1kv	Vals (J. Kannonlahti)	24.1.2021	Nordjylland, DK	899
Kråka	14.4.2021	ad	Vals (M. Hänninen)	31.10.2021	Nordjylland, DK	920
Gulsparv	28.9.2019	1kv	Vals (J. Kannonlahti)	16.4.2021	Vals (M. Hänninen)	2
Gulsparv	28.9.2020	1kv	Vals (J. Kannonlahti)	16.4.2021	Vals (M. Hänninen)	2
Gulsparv	28.9.2020	1kv	Vals (J. Kannonlahti)	6.4.2021	Vals (W. Velmala)	0
Gulsparv	29.9.2020	1kv	Vals (J. Kannonlahti)	16.4.2021	Vals (M. Hänninen)	2

tionen till kännedom finns flera notervärda fynd, bl.a. en silltrut som ringmärktes på Valsörarna 14.7.2003 och som återfanns död på Skvättan i Malax 6.7.2021, d.v.s. nästan 18 år senare. Därtill har denna med läsring försedda silltrut observerats under mars månad i Israel åren 2010–2014 samt 2016. Två kråkor som ringmärkts som bounce på Valsörarna år 2013 resp. 2020 samt en vuxen kråka som ringmärktes på Valsörarna våren 2021 har alla skjutits eller påträffats döda i Danmark, vilket verkar vara det normala ödet för Valsörarnas kråkor. För övriga återfynd se tabell 1.

Figur 2. Antalet ringmärkta snösparvar på Valsörarna mer än fördubblades våren 2021 tack vare användandet av en "woosh net"-fångstanordning, som skjuter ut ett nät över fröätande fåglar på marken.

Foto: Niclas Fritzen

Totalt räknades 500 flyttande fjällvråkar och 766 flyttande tranor. För de senare arktiska flyttarna i maj var bemanningsperioden otillfredsställande. Detta återspeglas tydligt i resultaten för bl.a. flyttande lommar och *Melanitta*-arter, vilka blev klart under föregående årets resultat. Endast för alffåglarnas del var antalet jämförbart med fjolårets. Lommar noterades totalt 1 234, knappt hälften jämfört med föregående år, och svärter och sjöorrar tillsammans endast drygt åttatusen (8 055), d.v.s. lite mer än en tiondel av de 61 000 svärter och sjöorrar som räknades 2020. Drygt 100 flyttande alffåglar noterades.

I samband med observationsarbetet och flyttfågeluppföljningen påträffades en

Våren

Vårperioden inleddes i början av april (5.4) och bemanningsperioden pågick utan avbrott till 21 maj. Ringmärkningsverksamhet pågick i början av april under två veckor. Egentligt fågelobservationsarbete och flyttfågeluppföljning pågick endast till 15 maj då skärgårdsfågelinventeringen tog vid varvid övrigt fågelobservationsarbete utfördes endast sporadiskt. Bemanningdagarna på våren uppgick till 46, vilket är klart färre än föregående år (63 dagar).

Med tanke på uppföljningen av de tidigt flyttande arterna omfattade bemanningsperioden fjällvråkens och tranans viktigaste period, men trots detta förblev båda arternas antal klart mindre än 2020.

del rariteter. Till dessa hörde fem *vitnäbbade islommar* samt två till art obestämda islommar, fyra *praktejdrar*, två *bredstjärtade labbar* och en *tretåig mås* (8.4). Andra trevliga observationer under maj månad var ägretthägern som sågs flyttande mot sydväst (7.5), mindre flugsnappare vid Käringsunds strandlund (11.5) och en näktergal som sjöng på Äbbskäret (13.5).

Sommaren

Frånsett skärgårdsfågelundersökningarna bemannades fågelstationen endast sporadiskt under sommaren och enstaka andra sporadiska observationer gjordes också i samband med annat arbete.

En intressant observation som hör till sommarens häckande arter är en *snaverandkull* som sågs i Käringsund 21.7. Den första konstaterade häckningen av arten gjordes föregående år, även då en kull i Käringsund. Andra intressanta sommarobservationer var en *kornknarr* som hördes vid Törmeåkroken och Norderstören (4.7, 11–12.7), *mindre flugsnappare* (15.6), *busksångare* (15–16.6, 18.6) och *lundsångare*. Den senare observationen av busksångaren indikerade häckning.

Hösten

Höstens bemanningsperiod (29 dagar) inleddes lite senare och var klart kortare än föregående år (51 dagar). Den pågick dock oavbrutet under en hel månad från 18.9 till 16.10 och inbegrep hela tiden förutom pärlugglering-märkning och observationsarbete även stationsringmärkning.

Undersökningen av pärlugglans vandring är det viktigaste projektet under höstens verksamhetsperiod, och den fångstperioden uppfyllde i stort sett våra målsättningar. Artens vandring var dock sparsam detta år och endast 56 individer ringmärktes (107 ind. år 2020). Ytterligare gjordes kontroller av 7 pärlugglor som ringmärkts tidigare år på annan ort, vilket utgjorde 11,1 % av de totalt 63 behandlade

Figur 3. Under hösten ringmärktes 56 pärlugglor vid fågelstationen. Illustration av Myrthe Van Brempt i stationens gästbok för perioden 2–9.10.2021.

individerna. Av andra ugglearter hade hökugglan en ovanligt livlig vandring och tack vare attrappfångst ringmärktes hela 52 individer under en knapp månads tid.

Av övriga invasionsfåglar uppträdde ingen art rikligt. Svartmes och talltita fanns inte alls och även stjärtmesen noterades mycket sparsamt under bemanningsperioden. I viss mån förekom kungsfågel, blåmes och talgoxe, men även dessas invasion förblev sparsam under den egentliga bemanningsperioden. Noteras bör att då bemanningsperioden avslutades (16.10) pågick invasionen för en del arter fortfarande.

Invasionsarternas svaga förekomst under höstperioden uppvägdes dock av observationer av sparsamt förekommande eller annars intressanta arter. Till dessa hör bl.a. Valsörarnas sjätte observation av spetsbergsgås (19.9), tre blåstjärtar som ringmärktes (26.9 1r, 29.9 2r), tajgasångare som observerades under två dagar (28.9–29.9), av vilka den ena ringmärktes och försågs med radiosändare (se nedan), samt en stor flock bändelkorsnäbbar (18 ind. 13.10).

Skärgårdsfågelinventeringen

OA har sedan år 1996 med några års mellanrum låtit utföra skärgårdsfågelinventeringar i Valsörsarkipelagen för att dokumentera de förändringar som sker i fågelfaunan. Inventeringen utförs numera vart tredje år. Arbetet utgör en fortsättning på den kartläggning som Olavi Hildén inledde på 1950-talet. Undersökningsområdet omfattar ca 80 små öar och skär samt några uddar av Valsörarnas huvudöar. År 2021 utfördes skärgårdsfågelinventeringen i tre etapper från 15.5 till 4.7 av Martti Hario, Ralf Wistbacka, Erik Isakson, Robert Back och Niclas Fritzés. Totalt noterades 2543 fågelpar fördelat på 35 sådana arter som kan anses vara typiska för fågelskär och andra skärgårdsmiljöer. Under perioden 1996–2004 var parantalet mellan 6500 och 6800, varefter det häckande fågelbeståndet har halverats. Antalet häckande fågelpar var år 2021 också något lägre än under perioden 2008–2018. Nedgången i antalet par är anmärkningsvärt stor och beror i huvudsak på att tobisgrissla, fiskmåns och ejder minskat kraftigt, den sistnämnda med en markant nedgång sedan 2018. Övriga arter som är på tillbakagång är t.ex. svärta och silltrut, medan bl.a. tordmule, skrattmåns, storskrake och nykom-

Figur 4. Coronapandemin gjorde sig påmind även under skärgårdsfågelprojekten 2021. Här ett munskydd som spytt upp av en gråtrut intill sitt bo.
Foto: Niclas Fritzés.

lingen dvärgmåås är ökande. I samband med skärgårdsfågelinventeringen utfördes en inventering av beståndet av svärta i hela Valsörsarkipelagen genom räkning av par. För en utförligare rapport se sidorna 18–35 i detta nummer av *OA-Natur*.

Ejderprojekt

Uppföljning av ejdern och dess kläckningsframgång samt häckningen i bolådor fortsatte på Valsörarna. Därtill gjordes småskaliga fångstförsök på ejder för att återfå de geolokaliseringar som några ejdrar försetts med tidigare år, dock utan framgång. Alla 63 ejderskydd granskades, i ett av dem häckade en åda framgångsrikt. Även en grågås häckade i en av bolådorna. Ett pilotförsök att hindra kråkor från att häcka på de viktigaste ejderskären gjordes genom att ta bort kråkbon innan äggläggningen. Målsättningen var att undersöka huruvida detta inverkar positivt på ejderns kläckningsframgång. Första årets försök ger inga entydiga svar utan arbetet och utvärderingen behöver fortsätta.

Sjöfågelholkar

Större delen av de 67 sjöfågelholkarna (53 för storskrake, 7 för knipa och 7 för salskrake) som placerats ut 2016 och 2017 granskades. I 29 stycken konstaterades häckning av storskrake, d.v.s. i klart fler än föregående år (22) trots att alla holkar inte kollades. Därtill fanns en kniphona med ungar i en holk, ett bo av sädesärla och även en stare hade ungar i en av salskrakholkarna.

Svalor

Hus- och ladusvalor inventerades utförligt på Valsörarnas huvudöar vid tre tillfällen under juni och juli av Niclas Fritzén, med fokus på stations-/hamnområdet i norr, området kring fyren och vid Båtsviken. Totalt konstaterades 20 hussvalhäckningar, d.v.s. samma antal som föregående år. Av dessa var 17 i konstgjorda betongbon medan endast ett var naturbo av lera (dock med bräda under). Ladusvalhäckningar konstaterades totalt 11, av vilka sju fanns i Livbärgarskjulet.

Vresros

Sommaren 2021 arrangerades två talkon för att bekämpa den invasiva vresrosen, den 17.7 och 4.9, med 10 respektive 4 deltagare. För fältarbetet ansvarar Lise-Lotte Flemming. Den första insatsen koncentrerades till Lilla Långbådan, där OA har arbetat sedan 2015. Det har tagit lång tid p.g.a. att resurserna inte alla år räckt till för

Figur 5. Livbärgarskjulet fick äntligen sina fönsterbågar på plats. Foto : Niclas Fritzén.

att utmatta alla buskar helt och hållet. För varje år har det ändå blivit mindre att göra, och de senaste två somrarna har alla buskar på Lilla Långbådan kunnat åtgärdas med utmattningsmetoden. Åren 2020–2021 har bekämpningen skett i samarbete med projektet Inspect (NTM-centralen i Södra Österbotten) som har haft Valsörarna som målområde för testning av metoder för vresrosbekämpning. Det andra besöket sommaren 2021 förlades till Norderstören, där talkogänget gjorde en andra bekämpning av bestånd som Inspect hade inlett bekämpning av tidigare samma sommar. Eftersom bekämpningen av invasiva arter numera i första hand är på markägarens ansvar stod Björkö delägarlag för transportkostnaderna för ena talkoturen 2021.

Stationstalko

Under sommaren fortsatte restaureringen av Livbärgarskjulet under två talkotillfällen med 9 respektive 4 deltagare. Byggnadens västra sida riktades upp, fönsterkarmarna och foderbräderna skrapades och målades, och slutligen kunde de restaurerade fönsterbågarna sättas på plats.

Spindelundersökningar

Under 2021 gjordes en större spindelundersökning på Valsörarna. Undersökningen omfattade 13 grupper med gropfällor (totalt 60 fällor) i flera tidigare bristfälligt

undersökta habitat. Totalt 146 olika arter insamlades och 19 av dem var sådana som inte tidigare rapporterats från Valsörarna. Två av dessa utgjorde nya landskapsfynd för *Oa*, av vilka den ena var den ganska oväntade panngroppspindeln (*Trichopternoides thorelli*), som upptas i rödlistan som nära hotad (NT). Undersökningen ”Spindelkartering på Valsörarna 2021” hittas i rapportform på www.oa.fi/rapporter. Den 14 juli påträffades flera individer och gamla nät av presentspindeln (*Pisaura mirabilis*) intill naturstigen på Äbbskäret. Arten är ny för *Oa* och verkar samtidigt vara det nordligaste fyndet i hela Europa. Valsörarnas spindelfauna består efter dessa tillägg av 247 arter! Se också artikeln ”Tillägg till Valsörarnas spindelchecklista (Arachnida: Araneae)” i detta nummer av *OA-Natur*.

Förnan i sju av de gamla kråkböns som togs ner i april (se under ”Ejderprojekt”) togs tillvara och sändes till Åbo universitet för undersökning av kvalsterfaunan.

Fladdermöss

År 2021 var projektet KvarkenBats nionde år. Projektet som inleddes år 2013 med undersökningar om trollpipistrellens migrationsrutten i Kvarken genom användning av passivdetektorer som registrerar fladdermössens ultraljud, omfattar idag i praktiken allt som rör fladdermössens förehavanden i Kvarkens skärgård, med utvidgning även till *OA*:s verksamhetsområde på fastlandet. Idag domineras verksamheten förutom av omfattande ringmärkningsverksamhet även av olika radiotelemetriprojekt. Tack vare projektfinansiering från Svensk-Österbottiska Samfundet kunde ringmärknings- och radiotelemetriverksamheten på Valsörarna fortsätta i samma utsträckning som de fyra föregående åren. Niclas Fritzén leder fladdermusprojektet KvarkenBats.

Trots en lång och intensiv fladdermusperiod på Valsörarna var utdelningen i form av antalet ringmärkta fladdermöss och antalet arter ovanligt sparsam. Fångst- och ringmärkningsverksamheten pågick från 9 augusti till 10 september. Den utfördes av Kati Suominen, Eeva-Maria Tidenberg, Hanna Tuominen, Jarmo Markkanen, Ville Vasko, Katarina Meramo, Niclas Fritzén, Johanna Yliportimo, Torgny Backman

Figur 6. Lansettsnabblöparen (*Thanatus formicinus*) är ute och spatserar på skaren den 6 april. Tack vare en större spindelundersökning ökade Valsörarnas spindelfauna till hela 247 arter!
Foto: Niclas Fritzén.

och Risto Lindstedt. Majoriteten av fladdermössen fångades med harpfälla medan några togs ur öppningsbara holkar. Totalt ringmärktes 56 fladdermöss av vilka 46 var tajgafladdermöss, 9 nordfladdermöss och 1 trollpipistrell. Ytterligare gjordes 6 återfynd (nordfladdermöss 5, tajgafladdermöss 1) av fladdermöss som ringmärktes höstarna 2016–2020 på Valsörarna, med andra ord vissa fladdermöss som sannolikt tillbringat åtminstone sex höstar på Valsörarna, även om de inte återfångats varje år. Totalantalet ringförsedda fladdermusindivider som behandlades uppgick således till 62. För att hitta ett resultat sämre än detta får man gå tillbaka till 2016, och inte sedan 2015 har endast 3 arter ringmärkts under hösten. Den mest markanta skillnaden gäller dock förekomsten av trollpipistreller. Det har aldrig har ringmärkts så få trollpipistreller under de år (2015–2021) som trollpipistreller överhuvudtaget fångats på Valsörarna. Den enda fångade trollpipistrellen försågs med radiosändare, men den noterades inte senare av några av Motus-radiomottagarstationerna på svenska sidan.

Det sparsamma resultatet från ringmärkningsverksamheten uppvägdes dock av det intensiva arbetet inom det nya radiotelemetriprojektet (se www.oa.fi/projekt/radiotelemetri). Projektet, som baseras på ett nätverk av automatiska radiomottagarstationer som kan följa med fladdermössens rörelser på Valsörarna, kompletterades med fem stationer och består nu av totalt tio stationer. Inom ramen för Kati Suomins doktorsavhandling och Minna Viljamaas pro gradu-arbete vid BatLab Finland, Helsingfors universitet, försågs 40 fladdermöss (nord- och tajga-) med radiosändare,

Figur 7.
Ralf Hurst från Tyskland hjälpte till med att få alla radiomottagarstationer finjusterade inför fladdermus-säsongen.
Foto: Niclas Fritzen.

Figur 8. Graduanden Minna Viljamaa pejar in en radiosändarförsedd nordfladdermus i ett stenfält. Foto: Niclas Fritzén.

av vilka större delen hade temperatursensor. Det som bl.a. undersöktes var fladdermössens val av dagvisten samt hur detta påverkar fladdermössens termoreglering (utgående från radiosignalens pulsintervall kan man bedöma fladdermusens kroppstemperatur). Därtill fick vi mycket intressant information om fladdermössens rörelser och vi kunde följa med hur vissa individer lämnade Valsörarna västerut medan andra stannade kvar i stenfälten långt in på senhösten.

I november 2021 deltog Niclas Fritzén, Michael Schneider och Kati Suominen i Sveriges första fladdermuskonferens i Göteborg. På konferensen presenterades fladdermusprojekten på Valsörarna och det gränsöverskridande fladdermussamarbetet i Kvarken i två föredrag. Målsättningen var också att hitta nya samarbetspartner för projektets fortsättning.

Under våren 2021 utarbetades tillsammans med Kvarkens naturskola ett naturpedagogiskt tema där barn får leka fladdermusforskare, vilket togs i bruk våren 2021. Inom ramen för samarbetet ordnades därtill en fladdermusexkursion för barnfamiljer. Exkursionen som hölls på Stundars 3.9 hade hela 36 deltagare, men bara en nordfladdermus valde att visa upp sig.

Vattenfladdermuskolonin i uthuset i Strömsö i Vasa försågs i maj med en övervakningskamera med vars hjälp allmänheten via en live-stream har kunnat följa med

fladdermössens beteende. Närmare 40 fladdermöss kunde ibland ses på en och samma gång, och för första gången har vi kunnat konstatera ungar i kolonin och att den består av både hanar och honor (två hanar ringmärktes på vinden i början av juni, och en av dessa kunde regelbundet ses i kolonin). Till finansieringen av kameran bidrog Kvevlax Sparbank.

Tajgasångare

Under ledning av Ottenby fågelstation pågår ett samarbete med svenska fågelstationer kring tajgasångarens flytt (se www.oo.fi/projekt/tajgasangare/) i Europa. Målsättningen på Valsörarna var att återigen försöka fånga 10 tajgasångare för att försöka dem med radiosändare så att artens flytt över Kvarken och vidare söderut skulle kunna följas tack vare Motus-radiomottagarstationer. Valsörarnas biologiska station disponerar sju av Motus-stationerna inom projektet Baltic Sea Motus Network (<https://motus.org/data/project?id=223>), av vilka fyra är på svenska sidan och tre på

Figur 9. Kan vi få mygg- och andra insektprognoser i framtiden? Det får resultaten av Tapani Hopkins pilotprojekt med kameraförsedda insektfällor utvisa. Foto: N. Fritzén.

finska sidan. Endast två tajgasångare observerades på Valsörarna hösten 2021, och den ena fångades och försågs med radiosändare den 28.9. Tajgasångaren stannade kvar en natt på Valsörarna och begav sig följande kväll av i riktning söderut. Tyvärr registrerades den inte av någon av de andra Motus-stationerna. Projektet fortsätter eventuellt 2022.

Exkursioner

OA:s traditionella vårexkursion till Valsörarna ordnades 13.5 med tolv deltagare.

Övrigt

OA deltog i Håll Skärgården Ren rf:s strandskräpsmonitorering där vi vid tre tillfällen (april, augusti och oktober) samlade och dokumenterade skräp längs en 300 meter lång strandremsa på Valsörarna. Som motprestation till att vi vid fladdermusfångstarbetet får utnyttja fyrvaktarbostäderna på Valsörarna har vi åtagit oss att sköta ängarna på fyrvaktarboställets gård. Ängarna slogs i två etapper under sommaren. I början av april städades ringmärkningsskrubben som åter togs i bruk. På våren införskaffades ”woosh net”-fångstanordningar till fågelstationen, med vars hjälp vi fångade majoriteten av de 22 snösparvar som ringmärktes. Stationen hjälpte till med framtagande av nya landstigningsförbudsskyltar som under våren placerades ut på strategiska ställen på Valsörarna.

Under sommaren testade Tapani Hopkins kameraförsedda insektfällor på Valsörarna. Målsättningen var att utreda om det går att identifiera insekterna och på det sättet i framtiden följa med insektsituationen på samma sätt som man gör med mätstationer för vädret, och eventuellt i framtiden få t.ex. myggprognoser vid sidan av väderprognoserna.

Publikationer och rapporter år 2021 med anknytning till verksamheten på Valsörarna

[Flemming, L. 2021: OA:s vresrosbekämpning på Valsörarna. — OA-Natur 23: 25–29.](#)

[Fritzén, N. & Hägg, J. 2021: Valsörarnas biologiska station – verksamhetsberättelse för år 2019. — OA-Natur 23: 4–15.](#)

[Hägg, J. 2021: Valassaarten lintuasema – Miehitys ja havainnot 2020. — Ostrobothnia Australis r.f. \(publicerad rapport\).](#)